

HYPO

HYPON TALOUSKATSAUS

Suomen taloustilanne ja -näköymät. Tammikuu 2017

PAREMPAAN ASUMISEEN. TURVALLISESTI.

Talous kiittää Trumpia hetken – itku lyhyestä ilosta

- Suomi jatkaa kohtuullisessa kasvussa koko kuluvan vuoden. Yllättävää apua näyttää tulevan Atlantin takaa USA:n presidentiksi valitun Donald Trumpin toimien ansiosta. Trumpin elvytys, sääntelyn purku ja läheiset välit Venäjän kanssa tukevat taloutta tänä vuonna. Maksu lankeaa vasta viiveellä. Kapean talousnäkökulman ulkopuolisista tekijöistä puhumattakaan.
- Vienti ottaa vastuuta kasvusta Venäjän pakotteiden purkautuessa ja kikyn kautta, mutta nousu nojaa yhä kotimarkkinoihin. Rakentaminen ja kulutus kestävät vielä vuonna 2017 ja työttömyys laskee loivasti. Suurempia pilviä kasautuu vuoteen 2018.
- Kevään kuntavaalien jälkeen on hallituksen hedelmällisin hetki iskeä tiukemmilla uudistuksilla. Enää ei kiky sido käsiä tai kuntavaalit rajoita rohkeutta. Hetki osuu haastavasti yhteen talouden toipumisen ja kolmikannan uuden ”Suomen mallin” kanssa. Pettymykset voivat helposti purkautua palkkariitoina ja lakkoaaltoina.
- Työttömyyden laskusta huolimatta tilanne on yhä haastava. Pitkä laskukausi on nostanut pitkäaikaistyöttömien osuuden ennätyslukemiin. Jo ensi vuonna kireät työmarkkinat ja osaavien työntekijöiden pula rajoittavat kasvua. Jos valuutta, palkat tai työaika eivät juuri joustaa, jää jäljelle vain kasvava työttömyys talousshokeissa. Korkean työttömyyden ansasta täytyy päästä pian pakoon, uudistuksia vaaditaan.
- Valtio velkaantuu, riskejä kasaantuu myös kotitalouksissa. Pankkien kova lainakilpailu kaupungeissa kannattelee kuluttajia, mutta kaikkiin houkutuksiin ei kannata tarttua. Korot pysyvät yhä matalina, mutta ei vara venettä kaada. Kotitalouksien kova velkataakka on uhka yksilölle ja taloudelle.
- Talousnäkyville tuo suurta sumua Euroopan vaalikalenteri ja politiikan tila. Etenkin Brexitin eteneminen, Ranskan presidentinvaalit, Italian epävakaus ja Trumpin lopulliset liikkeet voivat ravistella markkinoiden lisäksi reaalityaloutta.

Kysyntä ja tarjonta	2015	ennuste 2016	ennuste 2017	ennuste 2018
Määrän muutos, %				
BKT	0,2	1,5	1,5	1,0
Tuonti	1,9	2,0	2,5	2,5
Vienti	-0,2	1,5	3,0	3,5
Kulutus	1,1	1,4	0,5	0,2
-yksityinen	1,5	2,0	1,0	0,5
-julkinen	0,4	0,2	-0,5	-0,5
Investoinnit	0,7	3,0	3,5	2,0
Indikaattoreita	2015	ennuste 2016	ennuste 2017	ennuste 2018
Työttömyysaste, %	9,4	8,8	8,3	8,0
Ansiotaso, %	1,3	1,2	0,7	1,3
Inflaatio, %	-0,2	0,3	1,0	1,3
Vaihtotase, mrd €	-0,9	-1,3	-1,0	-1,0
Vaihtotase / BKT, %	-0,4	-0,6	-0,5	-0,4
Julkinen alijäämä / BKT, %	-2,7	-2,7	-2,5	-2,5
Julkinen velka / BKT, %	63,6	63,5	65,0	66,0

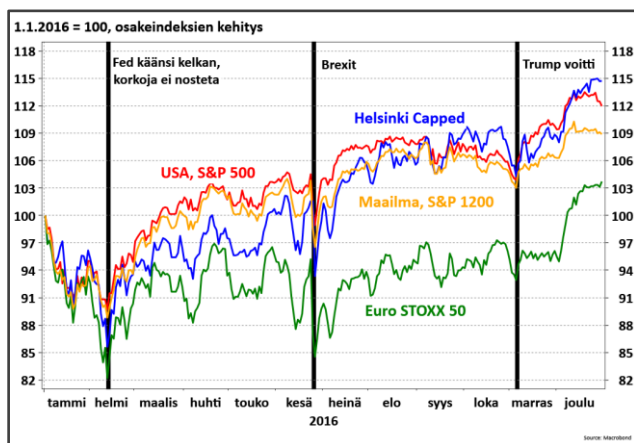
Suomi saa kasvuapua ulkoa

Suomen talous päätti vuoden 2016 mukavassa myötätulessa. Kasvu kiihtyi liki 2 prosentin vauhtiin, työttömyys laski ja luottamus kipusi huippulukemiin. Taantuma taittui vuonna 2015, kasvu pääsi kunnolla käyntiin viime vuonna ja jatkuu virkeänä myös tänä vuonna. Käänteen taustalla on kotimarkkinoiden kasvu. Kaupunkien rakennusbuumi on tuonut tarvitun piristysruiskeen ja samalla kotitalouksien kukkaronyörit ovat auenneet. Talousnäkyviä heiluttavat koti- ja ulkomaiden sumuisat tuulet.

Hallitus siirsi kevään kehysriihen kuntavaalien jälkeiseen aikaan. Päätöstä on perusteltu sinisin silmin, mutta pinnan alla kuplii. Kevään kehysriihen ja syksyn budjettiriihen välissä lienee hallituksen paras hetki pamauttaa poliittinen pommi. Tähän asti kilpailukykysojmus (kiky) ja kuntavaalit ovat rajoittaneet rohkeutta uudistuksiin. Työmarkkina-uudistus, vero- tai menomuutokset olisi osuvaa julkistaa kesän korvalla, ennen eduskuntavaalien paineita. Leikkausinto näyttää laantuneen, mutta rakenneuudistuksissa saattaa löytyä yhteisymmärrys hallituspuolueiden kesken. Muista uudistuksista sote ja liikennekaari ovat keskeisiä talouden ja julkisen sektorin kannalta, mutta kasvuun mahdolliset muutokset vaikuttavat vasta 2020-luvulla.

Suomen kasvua tukee kovia kantojaan korjaileva USA:n uusi presidentti Donald Trump. Epätietoisuus on suurta, mutta kovempi kasvu on oikea odotus.

Markkinat muuttuneet myönteisiksi

Oletuksia arvaamattoman Trumpin alkukaudesta:

1. USA:n vahvempi kasvu elvytyksen avulla
2. USA:n vahvempi kasvu sääntelyn purulla
3. USA:n ja Venäjän suhteiden lämpeneminen

Kohdat 1. ja 2. piristävät USA:n taloutta, joka tukee myös muiden maiden vientiä. Kohta 3. puolestaan vihjaa Venäjän-vastaisten pakotteiden poistuvan pikavauhtia. Trumpia ei kiinnosta taistella Ukrainan puolesta. EU päätti joulun alla jatkaa pakotteita heinäkuuhun 2017 asti, mutta lännen rintaman mureneminen ja äänestäjien tuen haihtuminen johtanee myös EU:n taipumiseen. Pakotteiden purku helpottaisi Suomen taloutta tärkeän idänkaupan ansiosta. Taloudelle Venäjä vaihtuikin vihdoinkin vastatuulesta myötäiseksi vuonna 2017.

Kotimarkkinoilta vastuuta viennille siirtää myös kiky, joka astui voimaan 2017 alussa. Kansainvälisessä katsannossa oli kova tempu tehdä sopu sisäisestä devalvaatiosta työaikaa lisäämällä, palkat jäädyttämällä ja työnantajamaksuja alentamalla. Kustannuskilpailukykyyn kohentuminen lisää vientiä ja työllisyyttä vähitellen.

Kokonaisuutena kasvu pysyy puolentoista prosentin paikkeilla. Suomi pysyy siis liki "uuden normaalin" mahdollistamalla nopeusvauhdilla. Työikäisen väestön hivetessa ja yleisen tuottavuuskasvun hiipussa ei kovempia kasvulukuja juuri enää nähdä.

Aika kerätä kasvun hedelmät

Taloukasvua voi piristää tarttumalla tarjolla oleviin mahdollisuuksiin. Edelleen selkein "matalalla roikkuva omena" on kasvuhypyty kaupunkistumisen mukana. Tiivis kaupunkirakenne luo alustan palvelualojen työpaikoille ja uusien ideoiden leviämislle. Hedelmää on jo osin maistettu, mikä näkyy Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun kehityksenä surkeista suhdanteista huolimatta.

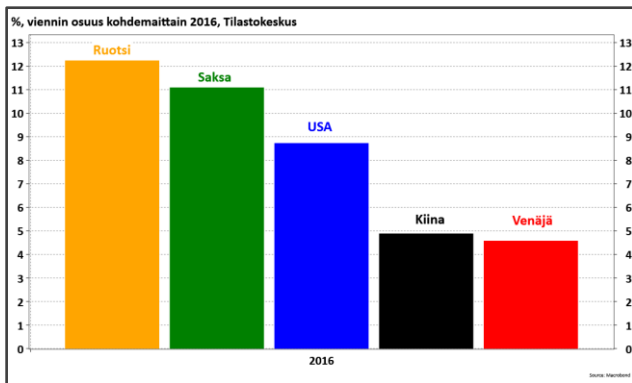
Toinen kasvun lähde syntyy ikääntyneiden vahvempana osallistumisena työmarkkinoilla. 60–64-vuotiaiden työllisyysaste on 2000-luvulla jo tuplaantunut ja 65–69-vuotiaiden triplaantunut. Työmarkkinauudistuksilla voidaan nostaa työllisyyttä entisestään. Keinot ovat kuitenkin kovia: nuorten miesten työllisyyttä haittaa ilmaistyö armeijassa, naisilla kolon tekevät pitkät perhevapaat Ruotsiin verrattuna ja ikääntyneillä aikaiset eläkepolut pudottavat osallistumisastetta. Uudelleenkoulutus ja aktiivinen työvoimapolitiikka voivat auttaa rattailta pudonneita. Myös asuntotuotannon kasvun varmistaminen tukee talouden lisäksi työllisyyttä. Rakentamisen pullonkaulojen perkaamisella saadaankin kaksi kärpää yhdellä iskulla.

Kolmas tapa vahvistaa talouskasvua on lisätä kilpailua ja purkaa raskasta sääntelyä. Mainio liike nähtiin kauppojen aukioloaikojen helpotuksessa. Sen jälkeen hiljaista on ollut kuin huopatossutehtaalla. Päinvastoin: uusien lakien lakupiippusekoilut ja bonuskelpoisuudet rajoittavat. Naurattaa. Itkettää.

Viennin vetoa venailaan

Venäjä oli Suomen suurin vientimaa ennen finanssikriisiä, mutta nyt ohi hurautti jo Kiinakin. Nousuvaraa on, sillä Venäjän osuus Suomen koko viennistä on laskenut yli 10 prosentista jo alle 5 prosenttiin. Pudotusta on paikannut USA. Etenkin palveluiden vienti on vilkasta Atlantin yli.

Ruotsi tärkein vientimaa, Venäjä vajonnut

Vienti virkkaa entisestään USA:han. Sen sijaan Ruotsin talouteen on kasautunut tummia pilviä asuntojen hintakuplan ja kotitalouksien korkean velkataakan myrkyllisenä cocktailina.

Suomi on kärsinyt huonon naapurionnen lisäksi viennin rakenteesta. Kulutustavarat ovat käyneet kaupaksi, mutta isot investointihyödykkeet eivät. Tähdet ovat nyt hyvissä asemissa vuodelle 2017: vienti saa vihdoin vauhdittaa talouskasvua.

Kaksi kirittäjää pk-seudun kasvulla

Talouden toipumisesta on vastannut suurelta osin vahva rakennusbuumi. Aktiviteetti jakautuu kuitenkin epätasaisesti eri puolille Suomea. 10 kasvukeskusta menestyvät pääkaupunkiseudun johdolla, kun harvaanasutut ja rakennemuutoksista kärsivät alueet sopeutuvat hitaasti uuteen todellisuuteen. Syyt suurten kaupunkien kasvulle voi kiteyttää kahteen seikkaan: ensinnäkin vastustamattomasti laajeneva kaupungistuminen ja palveluvaltainen talous

edellyttävät suurta ja tiivistä väestöpohjaa. Toisaalta megatrendin menevän kehityksen on mahdollistanut kaupunkien kohentunut kaavoituspolitiikka ja valtion tärkeät infrahankeet.

Rakentamisen lisäksi yksityinen kulutus on yllättänyt vahvuudellaan. Auto- ja vähittäiskauppa kasvavat vakaasti. Asuntokauppa hiljeni hieman kesällä lanseeratun lainakaton jälkeen. Osa pankeista reagoi lyhytnäköisesti lyhennysvapailta ja ääripitkillä laina-ajoilla. Ylivelkaantuminen on uhka yksittäiselle kotitaloudelle ja koko kansantaloudelle. Riskirajoille ei kannata mennä. Vaikeuksiin joutuvat monesti syventävät omaa ahdinkoaan pikavippikierteellä.

Työmarkkinat talousyllätys, kohta jarru

Työttömyys on helpottanut selvästi odotuksia ripeämmin. Työttömyysaste on laskenut vuoden 2015 huipulta jo liki prosenttiyksikön. Talouskasvun lisäksi toipumisen taustalla on huolestuttavia merkkejä. Piilotyöttömyys putsaa tilastoja, muttei poista ongelmaa. Toisaalta heikko tuottavuus tukee työllisyyttä, mutta rajoittaa elintason kasvua.

Ensi vuonna työttömyysaste kolkuttelee kahdeksaa prosenttia. Työmarkkinat alkavatkin rajoittaa nousua, sillä rakennetyöttömyys on kiistatta kohonnut pitkän taantuman aikana. Enää ei löydy helposti työllistyviä, mikä hidastaa kasvua jo 2018. Samalla horisontissa näkyy ensimmäisiä merkkejä osaavan väen pulasta. Se voi tuoda palkkainflaation odotettua ripeämmin.

Hallitus käänsi takkinsa

Julkinen velka kasvaa, ellei suurempaa osaa suomalaisista saada töihin. Suomen yhä vaisu suhdannetilanne, tuotanto alle potentiaalin, puoltaisi elvytystoimia. Vaa'an toisella puolella painavat EU-rajat ylittävä velkataso ja tervehdyttämistä vaativa kestävyysvaje. Hallitus onkin puun ja kuoren välissä.

Hallitus on hiljalleen luopunut leikkaustavoitteistaan. Avoimesti muutosta ei ole tehty, vaan takinkääntö paljastuu budjettikirjoja tutkimalla. Puheet ovat yhä tiukkoja, mutta päätökset kertovat todellisen kannan. Rakenneuudistuksia, sääntelyn purkua ja kilpailun lisäämistä ei kuitenkaan saa unohtaa. Kompuroinnit ja omien eturyhmien paapominen vaikeuttavat uutta starttia. Kuntavaalien aikana paljastuu hallituksen rohkeus puhua suoraan edessä olevista valinnoista ja viimeistään vaalien jälkeen nähdään totuus Sipilän todellisista muutosjohtajan kyvyistä. Uhkia riittää.

Maailmantalous lyllertää eteenpäin myllerrysten keskellä

Vuosi 2016 jää kiistatta historiankirjoihin poliittisten pommien vuotena. Brexit ja Trump yllättivät sekä mielipidemittaukset että markkinat. Populismien ja nationalismien nousu näkyy kaikkialla maailmassa: Filippiinien vastavalittu presidentti Rodrigo Duterte saa Euroopan rääväsuutkin punastelemaan, Arabimaailma kääntyy entistä enemmän sisään päin ja euroalueella Ranskan äärioikeiston Marine Le Pen sekä Italia Beppe Grillo vahvistuvat oppositiossa. Kaikesta edellä mainitusta huolimatta talouskehitys pysyi vakaana ja osin näkymät jopa vahvistuivat. Talous ei nimittäin joudu ensimmäiseksi uhriksi. Vuonna 2017 kansantalous kasvaakin hieman vahvemmin kehittyneissä ja kehittyvissä talouksissa.

BKT:n kasvu, %	2015	ennuste 2016	ennuste 2017	ennuste 2018
Maailma	3,2	3,1	3,4	3,6
USA	2,4	2,4	2,5	2,5
Euroalue	1,6	1,5	1,6	1,6
Japani	0,5	0,5	0,6	0,5
Kiina	6,9	6,6	6,2	6,0
Venäjä	-3,7	-0,8	1,1	1,2
Kehittyneet taloudet	2,1	1,6	1,8	1,8
Kehittyvät taloudet	4,0	4,2	4,6	4,8

Lähde: IMF WEO lokakuu 2016

Maailman yli pyyhkivä nationalismi *leviää* ja *jakaa* kansakuntia samalla tavalla, vaikka *ilmenee* eri tavalla eri maissa historiasta riippuen. Jakolinjat ovat samoja kaikkialla: konservatiivit-liberaalit, maaseutu-kaupungit, vanhat-nuoret ja kantaväestö-vähemmistöt kannattavat eri blokkeja. Vapaakauppa vs. tuontitullit eivät sen sijaan muodosta yleistä jakolinjaa. Esimerkiksi Iso-Britanniassa ja Intiassa nationalismi on ottanut voittoja, mutta populistien tavoitteena ei ole vähentää ulkomaankauppaa, pikemminkin päinvastoin. Yhdysvallat suuren kotimarkkinansa ansiosta ei ole sidoksissa vientiin vastaavalla tavalla, joten nationalismi syleilee siellä herkemmin tuontitulleja ja protektionismia. Yleisesti globalisaatio nähdäänkin vihollisena enemmänkin kulttuurisesti kuin taloudellisesti. Taloudelle tuhoisa protektionistinen aalto onkin epätodennäköinen.

Markkinoilla levisi syksyn aikana vahva optimismi, mikä pohjautuu odotuksiin kahdesta tekijästä: kevyempi sääntely ja elyttävämpi finanssipolitiikka. Muutokset näkyvät selkeimmin USA:ssa. Trumpin voitto on saanut sääntelyn alaisten yritysten osakkeet nousukiitoon: energia, lääketeollisuus ja pankit hyötyvät löysemmistä rajoitteista. Samalla ilmasto itkee, eriarvoisuus lisääntyy ja uuden finanssikriisin uhka kasvaa. Lopulta lasku lankeaa, mutta tässä ja nyt talous saa tukea.

Viime vuodet talouden toipuminen on jätetty lähinnä rahapolitiikan varaan. Keskuspankit ovat kuitenkin olleet haluttomia, syystä tai syyttä, rohkeampiin toimiin. Finanssipolitiikan apu taloudelle korkean työttömyyden rasittaessa saa laajenevaa kannatusta ekonomisteilta, ja selvästi myös äänestäjiltä. Trump lupaa veroalea ja infrahankkeita, kun Brexitin ajajat vaativat lisämenoja terveydenhuoltoon. Velkaelvytys ei ole tuulesta temmattu ajatus. Mutta kaipaako alle 5 prosentin työttömyyteen päässyt USA vielä kasvuryppyä tai miten kansa hyötyy upporikkaiden perintöveron alennuksesta? Tausta-ajatus voi osua oikeaan, mutta ajoitus ja keinot herättävät kysymyksiä. "Devil is in the details", ja populistit eivät ole tunnettuja tarkoista suunnitelmistaan. Kasvu saa siis tukea nyt, mutta riskit ja velat kasautuvat. Markkinat mehustelevat myönteisyydessä, mutta juhlahumu myös epäilyttää: Voiko Trumpiin luottaa, miten tulisi hinnoitella ilmastonmuutoksen hieman suurempi todennäköisyys tai ydinsodan uhan nousu 0,2 prosentista kahdella kymmenyksellä?

Lähi vuodet näyttävät kohtuullisen kasvun vuosilta, jotka saavat *apua* politiikan populisteilta. Kolikon kääntöpuolena riskit kasvavat pidemmällä aikavälillä. Se lasku tulee maksettavaksi, mutta ei vielä 2017.

Vuoden 2017 vaalikalenteri tuo riskejä

Talouden suurin välitön riski liittyy poliittiseen vakauteen, myös länsimaissa. Euroopan vaalivuosi paaluttaa EU:n ja euron tulevaa tietä. Rahapolitiikan reagoitokyky säilyy keskeisenä talousshokkien sattuessa. Mark Carneyn johtama Englannin keskuspankki hoiti hommansa toistaiseksi kiittävästi Brexitin osuessa, mutta pystyvätkö muut samaan? Ja millainen Brexit lopulta nähdäänkään?

EKP ei saa hengähtää

Euroopan keskuspankki joutuu jatkamaan talouden tukemista vielä lähivuodet. Talouden suunta on

kuitenkin käännetty, mistä kiitos kuuluu vuoden 2011 lopussa pääjohtajana aloittaneelle Mario Draghille. EKP:n surullisen kuuluisat koronnostot vuonna 2008 ja kesällä 2011 ajoivat euroalueen syvään taantumaan ja johtivat työttömyyden räjähdykseen 4 miljoonalla. Draghi perikin edeltäjältään katastrofin. Uuden johtajan ensimmäinen näyte saatiin kesällä 2012, kun hän laannutti markkinapaniikin "What ever it takes"-puheellaan. Konservatiivisen EKP:n saaminen muiden länsimaisten keskuspankkien tielle ansaitsee myös keuhut. Uusina aseina toimivat pankkisektorin likviditeettiruiskeet, negatiiviset talletuskorot ja arvopapereiden osto-ohjelma (QE). Merkittäviä aikaansaannoksia ottaen huomioon saksalaisten kovan vastustuksen.

EKP tekee QE-ostoja vielä vuonna 2018 ja ohjauskorkoja nostetaan vasta 2019, mikäli kaikki sujuu odotetusti. Keskuspankin on taattava talouden vakaus ja puolustettava mandaattinsa mukaista kehitystä kaikissa oloissa.

Euroalue kasvaa yli 1,5 prosentin vauhtia, mikä ylittää valutta-alueen heiveröisen kasvupotentiaalin. Talouteen jarrua tuoneet menoleikkaukset ja veronkorotukset ovat nyt pääosin takanapäin. Työttömyys laskee ja kasvu jatkuu, mutta nousuvauhti uhkaa jäädä pysyvästi vaisuksi, ellei euron valuvikoja korjata ja talouden rakenteita uudisteta. Niiden osalta pallo pysyy poliitikoilla.

Trumpin värisuora ja kaksi jokeria

Yhdysvaltain talous on Eurooppaan verrattuna vahvalla pohjalla. Työttömyys on alle 5 prosentin ja nousu alkaa näkyä myös palkkakehityksessä. USA onkin saavuttamassa vihdoin tilanteen, jossa kasvu on laaja-alaista, työttömyys matalaa ja palkat nousevat. Nyt kasvua jarruttaa keskuspankki Fed, joka koronnostoillaan pyrkii välttämään talouden ylikuumentumista. Lähivuosina saattaakin puhjeta suuri riita Trump-johtoisen valtiohallinnon ja ekonomistivetoisen Fedin välillä. Trump tuskin katsoo hyvällä, jos keskuspankki vie ilmaa hänen uudistustensa kasvuvaikutuksilta. Lisäjännitystä aiheuttaa epätietoisuus Trumpin linjasta Fediä kohtaan. Trump pääsee nimittämään keskuspankin seitsenhenkiseen johtokuntaan kaksi jäsentä heti ja vaihtamaan pääjohtajan JA varapääjohtajan vuoteen 2018 mennessä. Näillä valinnoilla voi olla uuden presidentin kaikista päätöksistä merkittävimmät vaikutukset. Trumpilla onkin kädessään värisuoran (republikaanienemmistö edustajainhuoneessa ja senaatissa) lisäksi kaksi jokeria: keskuspankki ja korkein oikeus odottavat täydennystä.

Kiina kasvaa, Venäjä virkoaa

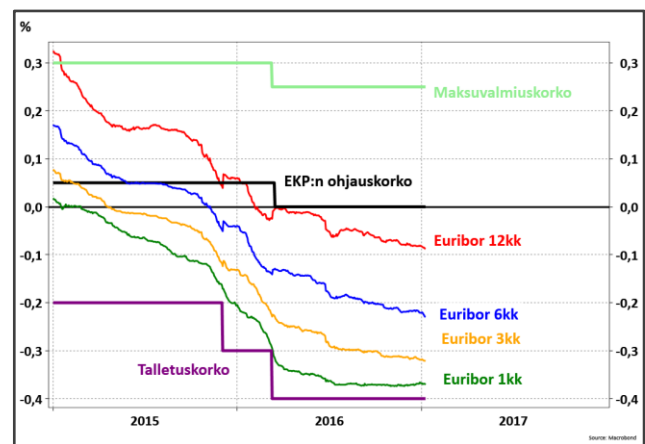
Maailman suurimmaksi taloudeksi IMF:n tilastojen perusteella noussut Kiina pyrkii siirtymään varoen kohti kuluttajavetoista kasvua. Matka tulee olemaan kuoppainen, mutta töyssyjen tarkkaa hetkeä on mahdotonta ennustaa. Maalla on yhä keinoja tukea taloutta, mikäli keskuskomitea näkee siihen tarvetta.

Venäjä saattaa olla suurin voittaja Trumpin valinnasta, kun talouspakotteita kevennetään USA:n johdolla. Venäjää auttaa myös öljyn nouseva hinta sekä ulkomaisten sijoittajien paluu. Venäjän taloudella on toki toipumisvaraa, mutta maan rakenneongelmat ovat yhä ennallaan: valtiojohtoinen oligarkia on osoittanut uudistuskyyttömyytensä. Lähivuodet näyttävät kuitenkin valoisammilta, mikä heijastuu myös Suomeen. Venäjän varaan ei silti kannata talouttaan sitoa, se on opittu. Talouden ulkopuolella Trumpin ja Putinin yhteistyö herättää huolia. Suomikin seuraa sivusta, sydän syrjällään.

Korot kertovat tylyistä talousnäkyistä

Euroalueella lyhyet korot ovat jämähtäneet miinuksien puolelle EKP:n laskettua talletuskorkoa vuoden 2015 lopulla. Euribor-korot pysyvät pakkasella vielä useamman vuoden. Johdannaismarkkinat hinnoittelevat plussaa vasta vuonna 2020. Lyhyiden lisäksi pitkät korot ovat valuneet historiallisen matalalle. Markkinat siis odottavat kasvun ja inflaation jäävän vaisuksi pitkäksi aikaa. Pitkissä voidaan nähdä piakkoin pientä piristystä.

Euriborit pysyvät pakkasella, velalliset kiittävät

Matalat lainakorot tuovat helpotusta asuntovelallisille ja yrityksille, mutta negatiiviset korot kertovat toisaalta heikosta taloustilanteesta ja -odotuksista.

Hypon näkemys

1. *Trump tuo toivoa talouskasvusta, mutta mukana myös myrkkypilleri*
2. *Suomi kasvaa kotimarkkinoiden kannattelemana, myös vienti viriää*
3. *Työmarkkinoiden toipuminen yllättänyt, seuraava yllätys työvoimapula*
4. *Kuntavaalit kuumottavat, hallitus voi virittää poliittisen pommin kesälle*
5. *Korot pysyvät vielä vuosia matalina kotitalouksille, yrityksille ja valtiolle*

■ Mahdollisuudet

- *Kuntavaalit avaavat kaavoituksen lukkoja ja rakentamisen rajoitteita*
- *Kaupungistumisen tarjoamaan kasvuapuun tartutaan kiinni myös hallituksessa*
- *Työnteon lisääntyminen helpottaa nousun esteitä ja parantaa julkista taloutta*
- *Uusi teknologia ja robotisaatio mahdollistavat tuottavuusloikan*
- *Kilpailun lisääminen ja sääntelyn purkaminen vauhdittavat talouskehitystä*

■ Riskit

- *Trump täryyttää tuontitullit, tuhoaa ilmaston tai tekeekin jotain aivan muuta*
- *EKP ummistaa silmänsä talouden töyssyiltä*
- *Kuntavaalit halvaannuttavat hallituksen*
- *Perinteinen aluepolitiikka jyrää alleen kasvun siemenet*
- *Brexit pamahtaa, Kiina kellahtaa tai Lähi-itä leimahtaa*

Hypon talouskatsaus

- Talouskatsaus yhdistää perinteisten suhdannekatsausten parhaat puolet sekä riippumattoman erikoistoimijan rohkean otteen ja kansantajuisen tiivistämisen
- Katsauksessa otetaan kantaa myös talousnäkemien suurimpiin riskeihin koti- ja ulkomailla
- Uhkien lisäksi Suomella on runsaasti mahdollisuuksia vauhdittaa kasvua
- Hypo julkistaa talouskatsauksen kaksi kertaa vuodessa

Juhana Brotherus, pääekonomisti

juhana.brotherus@hypo.fi
Puhelin 050 384 9479
Twitter: @JuhanaBrotherus

Parempaan asumiseen. Turvallisesti. www.hypo.fi

- Suomen Hypoteekkiyhdistys on Suomen vanhin valtakunnallinen ja yksityinen luottolaitos, perustettu 1860. Hypo-konserni on kaikista pankki- ja vakuutusyhtiöistä riippumaton, jäsentensä omistama keskinäinen yhtiö, joka toiminnassaan on erikoistunut pelkästään asuntorahoitukseen. Konserniin kuuluu myös vuonna 2002 perustettu talletuspankki, Suomen AsuntoHypoPankki Oy.
- Osavuositiedon 1.1.–30.9.2016 mukaan Hypo-konsernin tase oli 2,2 miljardia euroa, ydinvakavaraisuus 13,0 %, luottokanta 1,8 miljardia euroa, talletukset 1,2 miljardia euroa, järjestämättömät luotot 0,19 % ja liikevoitto 6,3 miljoonaa euroa. Asiakkaita konsernilla on noin 26 000.

Suomen Hypoteekkiyhdistys • Suomen AsuntoHypoPankki Oy

Yrjönkatu 9 A, 00120 HELSINKI • puh./tel. +358 (0)9 228 361 • faksi/fax +358 (0)9 647 443

Tähän katsaukseen sisältyvät ja sen yhteydessä suullisesti tai muutoin annetut tiedot, kannanotot, analyysit, arviot ja suositukset ("Tiedot") perustuvat julkisiin lähteisiin ja katsauksen laatijan omiin näkemyksiin ja mielipiteisiin. Katsauksen laatija voi muuttaa Tietoja sekä omia näkemyksiään ja mielipiteitään ilman ennakoilmoitusta. Tietojen hyödyntäminen tapahtuu kaikilta osin hyödyntäjän omalla vastuulla. Suomen Hypoteekkiyhdistyksen konserniin kuuluvat yhtiöt eivät takaa Tietojen oikeellisuutta tai täydellisyyttä eivätkä vastaa vahingoista, joita Tietojen käyttämisestä voi käyttäjälle tai kolmannelle taholle seurata. Tietoja ei ole tarkoitettu sijoitusneuvoksi taikka suositukseksi tai kehoitukseksi ostaa tai myydä kiinteistö, asunto-osake tai rahoitusväline. Tietoja lainatessa tulee mainita lähteenä Hypo ja katsauksen laatijan nimi.